

ARMÁDA SPÁSY
MEZINÁRODNÍ ETICKÉ STANOVISKO

LIDÉ S POSTIŽENÍM

VYJÁDRĚNÍ STANOVISKA

Všichni lidé jsou stvořeni k obrazu Božímu a jsou si před Bohem rovni. Armáda spásy proto oslavuje jinakost a snaží se ke všem lidem chovat důstojně a s úctou.

Mnoho lidí na celém světě se setkává s diskriminací z důvodu zdravotního postižení. Skutečnost se pohybuje od stigmatizace nebo negativních postojů až po hluboce zakořeněné a systémové vyloučení. Reakcí Armády spásy je jít nad rámec minimálních národních právních požadavků a umožnit osobám se zdravotním postižením plné začlenění a rozvoj.

Víme méně o tom, jaký je Bůh a jak se Bůh ve světě projevuje, pokud jsou lidé se zdravotním postižením vyloučeni. Inkluze je prospěšná pro všechny.

Rozmanitost v našich společenstvích a sborech nás posiluje a utváří naše poslání a službu. Cílem celé praxe Armády spásy je zajistit, abychom byli církví, která vtělené Evangelium zpřístupňuje všem.

LIDÉ S POSTIŽENÍM

MEZINÁRODNÍ ETICKÉ STANOVISKO ARMÁDY SPÁSY

POZADÍ A SOUVISLOSTI

Zdravotní postižení je historická, současná, kulturní a celosvětová realita. Odhaduje se, že přibližně jedna miliarda lidí žije se zdravotním postižením.¹ Lidé se zdravotním postižením stále čelí útlaku v podobě nespravedlnosti, ekonomické deprivace, zneužívání, stigmatizace a diskriminace. V některých kontextech jsou ženy se zdravotním postižením mnohonásobně znevýhodněny, mnoho dětí se zdravotním postižením nechodí do školy a děti se zdravotním postižením mohou umírat čtyřikrát častěji než ostatní. V mnoha částech světa neexistují právní předpisy týkající se zdravotního postižení.²

Slovo „postižení“ (hendikep) lze chápat jako souhrnný pojem, který zahrnuje jak osobní postižení,³ tak společenská omezení, s nimiž se lidé žijící se zdravotním postižením setkávají. Obecně je „vada“ chápána v lékařském smyslu a „postižení“ jako výraz vyloučení mezi lidmi žijícími se zdravotním postižením a širší společností. Postižení tedy není pouze zdravotní problém. Je to komplexní jev, který odráží vzájemné působení vlastností celé bytosti člověka (těla a mysli) a rysy společnosti, ve které žije.⁴

¹ www.worldbank.org/en/topic/disability

² www.un.org/development/desa/disabilities/resources/factsheet-on-persons-with-disabilities.html

³ WHO, International Classification of Functioning, Disability and Health (Ženeva WHO, 2001), 10. „Postižení jsou problémy s funkcí nebo strukturou těla, jako je významná odchylka nebo ztráta.“

⁴ Článek 1 „Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením“ uvádí: „Mezi osoby se zdravotním postižením patří osoby s dlouhodobým tělesným, duševním, mentálním nebo

Lze identifikovat četné příčiny globální reality zdravotního postižení. Patří mezi ně mimo jiné nehody, chudoba, zranění související s válkou a násilím, průmyslové znečištění, kulturní zvyklosti, vrozené vady, stárnutí a degenerativní onemocnění. Řešení obtíží, kterým čelí lidé se zdravotním postižením, vyžaduje kombinaci lékařských, sociálních, environmentálních a kulturních intervencí.

Jazyk hraje významnou roli při utváření narativu o zdravotním postižení a existují rozdíly v tom, jak se lidé se zdravotním postižením sami identifikují. Ve snaze sdělit hloubku naší touhy po inkluzi se Armáda spásy snaží používat termín „osoby se zdravotním postižením“, což je příklad terminologie v angličtině nazývané „people-first language“, který má zdůraznit na prvním místě osobu, nikoliv její stav.⁵

smyslovým postižením, které jim v interakci s různými překážkami může bránit v plném a účinném zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními.“
<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/article-1-purpose.html>

⁵ People-first language, https://en.wikipedia.org/wiki/People-first_language

LIDÉ S POSTIŽENÍM

MEZINÁRODNÍ ETICKÉ STANOVISKO ARMÁDY SPÁSY

Pochopit realitu zdravotního postižení a reagovat na ni nám pomáhají mimo jiné tři běžně chápáné modely zdravotního postižení. Například lékařský model organizuje postižení kolem témat lékařského zásahu, léčby, rehabilitačních služeb a osobního omezení. Sociální model chápe postižení jako omezení nebo znevýhodnění způsobené společenskými strukturami a postoji, zatímco kulturní model zdůrazňuje vzájemné působení různých pojetí postižení v daném kulturním prostředí. Význam je pak slovu postižení přisuzován v rámci kulturních tradic nebo napříč nimi. V některých kulturních prostředích jsou lidé se zdravotním postižením považováni za méně než lidi nebo jsou považováni za postižené kvůli zlým duchům, kletbám nebo hříchům⁶

⁶ Oddělení OSN pro rozvoj sociální politiky, Odbor pro hospodářské a sociální záležitosti, Soubor nástrojů pro Afriku v oblasti zdravotního postižení: <https://www.un.org/esa/socdev/documents/disability/Toolkit/Cultures-Beliefs-Disability.pdf>.

⁷ www.un.org/sustainabledevelopment/sustainabledevelopment-goals/, zejména #8 a #10

Do snahy o zlepšení situace osob se zdravotním postižením jsou zapojeny různé mezinárodní organizace. V roce 2008 ratifikovalo 157 zemí Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením. Ta mimo jiné podporuje respektování přirozené důstojnosti osob se zdravotním postižením. Při pohledu do roku 2030 a řešení globálních výzev se snahou „nenechat nikoho stranou“ se mnohé z cílů udržitelného rozvoje OSN přímo dotýkají obtíží, s nimiž se lidé se zdravotním postižením setkávají.⁷ Světová rada církví rovněž upozorňuje na marginalizaci, kterou lidé se zdravotním postižením zažívají v samotné církvi, a vyzývá k „Církvi všech a pro všechny“.⁸

⁸ Světová rada církví, Dar bytí: Světová rada církví, 14. října 2014 Církev budou více začleňovat osoby se zdravotním postižením [tisková zpráva] <https://www.oikoumene.org/cs/resources/documents/central-committee/2016/thegift-of-being>; World Council of Churches to be more inclusive of persons with disabilities [tisková zpráva] www.oikoumene.org/en/press-centre/news/churches-to-be-more-inclusive-of-persons-with-disabilities

DŮVODY PRO STANOVISKO ARMÁDY SPÁSY

Všichni lidé jsou stvořeni k Božímu obrazu a jedinečným způsobem odrážejí Boží přirozenost a charakter (Genesis 1,27-31). Boží stvoření se vyznačuje rozmanitostí a tato rozmanitost je dobrá (Genesis 1,31; Žalm 8). Bůh miluje a váží si každého člověka, každému dává stejnou důstojnost a hodnotu a přikazuje nám, abychom se navzájem milovali a vážili si jeden druhého.

Bible hovoří o Bohu, který si váží těch, kdo jsou v očích společnosti vyvržení, bezmocní a slabí. I když Písmo odráží kontext své doby, uznává skutečnou zkušenost vyloučení, která může vyplývat z postižení (Lukáš 17,11-19). Bible potvrzuje, že bolest a strádání jsou součástí lidského údělu (např. v knize Job). Pavel uvádí, že když jsme slabí, Bůh nás posiluje (2. Korintským 12,9). Ježíš projevoval soucit s lidmi s postižením (Marek 1,41; Matouš 9,20-25) a vyzýval své následovníky, aby se chovali stejně (Lukáš 14,12-14). Opravil domněnku, že postižení je způsobeno hříchem člověka nebo jeho rodičů (Jan 9,1-3), a zpochybnil společenské stigma tím, že se dotýkal a jedl s lidmi na okraji společnosti (Matouš 9,27-30; Lukáš 19,1-10). Božím stvořitelem záměrem je, abychom došli naplnění ve společenství, žili ve vztahu s Bohem a mezi sebou navzájem.

⁹ <https://www.salvationarmy.org/ihq/Mission>

¹⁰ The Salvation Army Handbook of Doctrine (2010), strana 75 (Příručka nauky Armády spásy).

Pavel popsal společenství církve jako tělo a uvedl, že „ty části těla, které se zdají být slabší, jsou nepostradatelné“ (1 Korintským 12,22). Zdánlivě slabší údy pomáhají utvářet naše poznání Boha a bez nich bychom byli ochuzeni. Abychom Boha poznali plněji, je třeba, aby byli všichni plně zapojeni. Dar bytí je hluboký. Jen společně se všemi svatými můžeme pochopit Boží lásku (Efezským 3,18). V mezinárodním misijním prohlášení Armády spásy je uvedeno, že bude naplňovat lidské potřeby ve jménu Ježíše „bez diskriminace“.⁹ The Salvation Army Handbook of Doctrine popisuje ideál třetí doktríny Armády spásy jako „Bůh ve společenství, který oslovuje, aby vytvářel společenství. Je to samotný základ inkluzivního evangelia. Armáda spásy od svého počátku důsledně hlásá toto evangelium a vyzývá lidi všech národů, aby odpověděli na Boží lásku. Snažíme se začlenit a přijmout do Boží rodiny ty, kteří se cítí být vyloučení ze společnosti.“¹⁰ Cílem celé praxe Armády spásy je vytvářet společenství, „která zrcadlí inkluzivitu, skutečné přijetí a vzájemnou lásku trojjediného Boha“.¹¹ Z toho vyplývá, že nejsme úplnou církví, pokud mezi námi nejsou lidé s postižením.

¹¹ Ibid, strana 76.

PRAKTICKÉ KROKY

Armáda spásy oceňuje přínos těch, kteří se aktivně podílejí na řešení problémů spojených s neznalostí, zanedbáváním nebo diskriminací osob se zdravotním postižením. Jedním z hlavních přání lidí žijících s pozorovatelným nebo skrytým postižením je, aby s nimi bylo zacházeno jako s běžnými lidskými bytostmi, které byly stvořeny k Božímu obrazu a povolány k tomu, aby žily ve vzájemně se podporujících společenstvích. Ve většině případů bude odpověď na tuto touhu vyžadovat kolektivní změnu postojů srdce i mysli. Takové postoje a reakce lze do jisté míry podporovat, vytvářet vzory a vyučovat. Cílem každé reakce by mělo být odstranění dělící čáry mezi „námi“ a „jimi“. Armáda spásy, která vychází ze svého teologického chápání Božího pohledu na lidi s postižením, uvádí následující:

1. Armáda spásy si uvědomuje šíři mezinárodní obhajoby lidských práv lidí se zdravotním postižením a snaží se k této obhajobě lépe přispívat, zejména pokud jde o odstranění chudoby a diskriminace lidí se zdravotním postižením.
2. Armáda spásy přijímá, podporuje a dává příklad chápání osob se zdravotním postižením jako lidí stvořených k obrazu Božímu, kteří mají jedinečný a neocenitelný přínos ve všech aspektech života ve společnosti.
3. Armáda spásy podporuje spíše vzájemnou službu, než aby dočasně schopní sloužili lidem s postižením. Jsme společně silnější, když každého člověka začleníme do všech oblastí naší bohoslužby a poslání.
4. Armáda spásy usiluje o zapojení, konzultace a aktivní účast lidí s postižením při vytváření a formulování obecných zásad Armády spásy, zásad v oblasti lidských zdrojů i těch, které se týkají specificky postižení.
5. Armáda spásy uznává, že následující aspekty a úvahy týkající se zdravotního postižení jsou nezbytnou součástí jejího trvalého závazku umožnit všem Božím dětem, aby se rozvíjely v rámci Kristova těla:
 - Zvyšování povědomí
 - Zapojení do specifického školení
 - Využívání univerzálního designu budov
 - Přijímání rozpoznaných „příkladů dobré praxe“ v oblasti komunikačních preferencí a iniciativ.
6. Společenství Armády spásy je povzbuzováno k většímu pochopení vzájemné závislosti a vzájemnosti, které jsou neodmyslitelně spjaté se vzájemnou podporou na cestě životem. Snažíme se respektovat autonomii a sebeurčení všech lidí.

LIDÉ S POSTIŽENÍM

MEZINÁRODNÍ ETICKÉ STANOVISKO ARMÁDY SPÁSY

ODKAZY

Brock, Brian, *Wondrously Wounded:*

Theology, Disability, and the Body of Christ,
Baylor University Press, Waco, Texas, 2019.

**Shurley, Anna Katherine, *Pastoral Care
and Intellectual Disability:*** *A Person-*

Centered Approach,
Baylor University Press, Waco, Texas,
2017.

**Solevåg, Anna Rebecca, *Negotiating the
Disabled Body:*** *Representations of*

Disability in Early Christian Texts,
SBL Press, Atlanta, Georgia, 2018

**Yong, Amos, *The Bible, Disability, and
the Church:*** *A New Vision of the People of*

God, Eerdmans, Grand Rapids, 2011.

Schváleno generálem, říjen 2020.

**Přesvědčení vyjádřená v tomto
mezinárodním etickém stanovisku
představují oficiální stanovisko Armády
spásy k dané problematice a nesmí být
žádným způsobem upravována nebo
přizpůsobována bez výslovného
písemného souhlasu Mezinárodního
ústředí.**

LIDÉ S POSTIŽENÍM

MEZINÁRODNÍ ETICKÉ STANOVISKO ARMÁDY SPÁSY

